

# FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Cancelari'a Redactiunii :

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului :

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefranate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“  
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Prețulu de Prenumeratiune :  
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.  
Pre șase lune . . . 7 fl. 50 cr.  
Pre anulu întregu . . . 15 fl.

Pentru Romania :  
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Inserțiuni :  
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiecare care publicatiune separatu. In Loculu deschis 20 cr. de linia  
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, <sup>26 fauru</sup> <sup>9 mart.</sup> 1868.

Redeschiderea ședintieloru dietei ung. anuciata pre asta-di (9 martiu) nu s'au intemplantu. Ședintia nu se potè tienè d'in lips'a deputatiloru. Presidintele faceuse inca Sambata, a cerculà in clubulu Deakistiloru un'a lista, ca sè se vedea câti deputati sunt de fatia, rezultatulu fu, câ numai 60 membri se gasira d'in drept'a, era d'in stang'a de abitè voru fi 30 presenti, prin urmare voru trece inca vre o câte-va zile pana ce se voru mai adunà deputatii. Presidintele va anucià diu'a ședintiei prin placate.

Proieptulu financiariu alu dlui Brestel au intimpianatu recela in cas'a deputatiloru senatului imperiale, ceea ce dovedesce câ numai dupa modificatiuni esentiale pote avè prospectulu de a fi primitu. Contributiunea pre cupone se desaproba, prin urmare, se crede, câ acesta parte a proieptului va fi respinsa. Nu ne vomu mirà, câ-ci cei ce ar avè se porte contributiunea pre cuponc, sunt omeni cu mare influentia nu numai la guvernulu ci si in senatulu imperiale.

Lucrârile delegatiuniloru se apropia de inchiare. Delegatiunea unguresca grabesce a votà in ruptulu capului toti paragrafiu bugetului, respingandu totte amendamentele propuse de cutare membru pentru a se reduce câte o sumulitia. Delegatiunea unguresca arde de zelulu guvernialu si nu numai câ nu cede sorioarei sale, delegatiunii transilvaniane, ci o întrece cu multu. Mare va fi numele ei inaintea lui pap'a Beust. Se pote inca intemplà, câ voru fi si remunerati pentru loialitate, unii voru capetà niemesia — bota mare asta-di — era cei ce o au, voru capetà decoratiuni, dora chiaru de cele noue de cari ministeriulu actualu vre sè infintieze, câ-ci celea vechie nu sunt de ajunsu.

Principele Napoleonu, cu tote câ caletoresce incognito (necunoscutu, adeca nu ca principe Nap. ci sub ore care nume falsu) este primitu la Berolinu cu mari onori. Regele, principii regesci, d. Bismarcu, toti acursera a-lu vedè, a-i intorce vedut'a. Dupa sosirea sa alta di prandi la mes'a regelui. De aici politici si politicisii dau mare insemnate caletoriei sale si respandescu in lume faime fantastice, dar Parisianii întrecu pre toti. Asiè d. e. se dice, câ principele au dusu cu sine unu planu gat'a pentru reconstituirea regatului polonu, avendu a staru ca celu-a sè fie primitu mai antâiu la Berolinu apoi la Șan-Petropole si in urma la Vien'a, totodata are gat'a si unu sistemu de compensatiune respectiva pentru fie-șee care guvernulu, carele va cede partea sa d'in regatulu dismembratu. Pentru ca sè aretâmu cetitoriloru nostri neadeverulu pre carele e basata acesta fama curiosa, e de ajunsu ca sè amintimu modalitatea, cu carea primise principele Gorceiacovu notele diplomatice destinate a tratà despre cestiunea polona, — avendu a mai adauge convictiunea nostra, câ este cu nepotintia a slevà acesta cestiune altmintrea, decâtu prin arme si impregiurârî cu totulu altele de cele, in cari se afla asta-di Europ'a.

Corpulu legelativu alu Franciei s'au reapucatu in 5. l. c. de discussiunea proieptului de lege a sup'r'a pressei. Dupa ce deliberasc indelungatu, camera au observatu in fine, câ are sè se refaca totu proieptulu si sè se prelucre in ceea ce privește timbrulu, anuciurile, penalitâtile si concessiunile pentru infintiarea tipografiiloru, etc. Lucrarea penelopeana a comisiunii constituie o lege cu totulu noua, a le carei-a despusetiuni antiliberale voru fi primite nesmintitu de majoritatea reactionaria a corpului legelativu. Suntemu nevoiti a face asemenea deductiune, pentru câ tote amendamentele opusetiunii liberale, cari tien-tià a reduce timbrulu atâtu de insarcinatoriu, au fos-

tu respinse. Numai unulu singuru<sup>1</sup> au aflatu gratia inaintea majoritâtii, a nume celu pentru desgreunarea diurnaleloru sciintifice, dar si aceste numai de voru aparè fâra de anuciuri.

Parlamentulu italianescu urmeza desbaterile a sup'r'a mesuriloru financiariu

In cas'a comuneloru Angliei s'au infatisiatu in 5. martiu D. Disraeli antâi'a-si data ca ministru primariu. Programulu sèu politicu se resume intr'o scire electrica forte laconica, in intru politic'a noului cabinetu are sè fie liberala, in a fara, d'insulu va urma politic'a paceri basata pre o simpatia generosa si respectu pentru alte natiuni. Ast'a trebe sè fie politic'a ori si carui ministeriu, fâra ca sè se mai proclame.

Scirile electrice d'in New-York, cu datu d'in 25 fauru, 5 si 6 martiu, impartesiescu urmatoriele nou-tâti: Senatulu, indata ce au primitu impartesirea despre votulu Congresului, relativu la punerea in acusatune a presiedintelui Johnson, s'au constituitu ca tribunalulu pentru a judecà pre presiedintele. Resolutiunea camerei reprezentantiloru, prin carea se decisese punerea in acusatune, fusese primita cu 126 voturi, contra 47. Pres. Johnson dechiarà intr'unu nunciu câtra senatu, câ dsa au staruitu neincetatu a-si implini detorintia cu loialitate, si câ prin destituirea lui Stantonu nu au vatematu legea (actulu de „Tennure of office“) câ-ci Stanton nu au fostu numitu sub presiedintia sa. — De altmintrea vomu sci acusi cum stâ afacerea presiedintelui, câ-ci in 6. l. c. au fostu provocatu a se infatisià inaintea tribunalului Senatului.

## Delegatiunea unguresca.

In ședintia d'in 6 martiu, inainte de a se incepe discussiunea a sup'r'a bugetului ministeriului de esterne, propunerea lui Colomanu Tisza casianà o desbateri infocata. Tisza ceru la inceputulu ședintiei, ca pentru conservarea independintiei Ungariei facia cu poterile straine sè se întrebuintieze titlatur'a oficiale: „Austria si Ungaria“ sèu „Federatiunea de staturi a Austriei si Ungariei.“ Delegatiunea întrega primu propunerea, luandu-se in protocolu urmatorele cuvinte: se decide, ca acesta propunere, ca o dorintia unanima a adunaref sè se induca in protocolu. Urmà apoi desbateri speciale, si a nume: spesele administratiunei centrale. La postulu: Cancelari'a presidiale, Zsedényi se esprime, câ acest'a nu se tione de afacerile comuni, pentru aceea neci nu se potu pretinde bani de la Ungaria. Dupa pucina desbateri se primu propunerea comisiunii si se dede espressionu dorintiei lui Zsedényi in intiesulu, câ: „Delegatiunea nu se indoiesce, cumca organizatiunea noua se va margini singuru la afacerile esterne.“ Tisza observa, câ organizatiunea de facia e numai provisoria. Comisiunea aproba pentru academi'a orientale 19,200 fl. Se aproba 550,000 pentru fondulu secretu. Ședintia se inchide la 4 ore.

Ședintia d'in 7. martiu. D'in partea regimului sunt de facia: Grivicie, Lonyai, consiliariulu de curte Falke, Beust, Andrásy. Ordinea dilei: Continuarea desbateri a sup'r'a bugetului afaceriloru esterne. Protocolulu ședintiei precedinte se cetesce prin notariulu Rajner.

Grivicie respunde la interpelatiunea lui Manojlovic, adresata in 28 fauru câtra ministruulu de resboiu, in urmatorele:

Brigad'a de Moden'a, a carei-a capu este unu consanguenu alu Maiestâtii sale, dupa batai'a d'in 1859, s'a primitu in arma'ta austriaca. In an. 1863 s'a disolvatu; 93 de oficiari de ai acelei-a fura luati in armata, si 29 d'intr' acestia intrara in șierbitiu activu.

D'intr'acesti-a se afla inca in șierbitiu 3 capitani de clasa prima, doi capitani de clasa a dou'a, 9 supralocoteninti, 3 sublocoteninti, si asiè preste totu 17 oficiari supremi — 22 s'au pensiunatu, d'intre cari 9 sunt morti, 1 a pasitu in șierbitiu civile de statu, 1 s'a cass'atu. 71 au trecut la guvernulu italianu.

Cei 14 oficiali militari, cari, disolvendu-se brigad'a de Este in 1863, s'au recipiatu in statulu pensiunariu austriacu, afara de auditoriulu-majore Gentili si mediculu de stabu Angelini se prededera in anulu 1866 cu totii guvernulu italianu. Auditoriulu majore amintitu Gentili mai vine inca sub consideratiunea, câ elu e nascutu in Petruvaradinu si in anulu 1857 pe langa pre inalt'a incuviintiare a rezervârei dreptului sèu de receptiune, a intratu in șierbitiele de statu a le ducatuului de Este. — Ministeriulu crede a fi datu lamuriri multumitorie. (Aplause.)

Manojloviciu; Sum multumitu de dechiaratiunile facute, si la tempulu sèu voiu mai vorbi despre ele.

Se trece apoi la desbateri postulu „Spese diplomatice.“ Simonyi desfasura intr'o vorbire mai lunga, câ postulu solhei sassonice ar fi de prisosu. Cumca Sassoni'a a fostu in anulu 1866 in partea Austriei — dice vorbitoriulu, — ast'a nu o-a facutu ea d'in simpatia, fâra d'in interesulu sèu propriu. Daca vomu a ne aretâ recunoscintia nostra, nu trebea, dicundu asiè, ca sè solvimu unu tributulu anualu pentru o solia.

Consiliariulu de curte Falke aviseza la ratiunile, esprimate prin ministruulu esterneloru in comisiunea budgetaria.

Col. Tisza inca partinesce pre Simonyi si doresce ca ministeriulu sè nu se mai provoce la aceea, ce s'a intemplantu in comisiune.

Falke: Motivele propunetoriului se bazeza pre aceea, ce s'a dîsu in privintia acesta d'in partea guvernulu in comisiune. (Aprobare.)

Cont. Stef. Eszterházy inca doresce ca ministeriulu sè-si precizeze motivele.

Cont. Ant. Szechenyi: Nu se pote pretinde respunsu sèu lamurire de la guvernulu decâtu candu se face interpelatiune. De altmintre si elu doresce acè lamurire. Vorbitoriulu desfasura mai pre largu, câ neconsiderandu pietatea, d'in ratiuni politice e de lipsa chiaru facia cu Prussia, ca acestu postu de solia sè se sustiena. — Bónis, Radich si Zsedényi partinescu asiderea pre Simonyi.

Falke aviseza inca o data la motivele propunetoriului, si dice câ in interesulu paceri este de doritu ca acestu postu sè se mantiena. Se primesce competintia cu 41 de voturi.

Urmeza postulu: Ambasador'a romana. Simonyi propune o reductiune deplina a acestei ambasadure, si straformarea ambasadurei intr'o simpla solia.

Falke recomanda proiectulu comisiunei. Arciepiscopulu Hajuald respunde lui Simonyi.

## Delegatiunea austriaca.

Continuarea Ședintiei d'in 6. martiu. In desbateri speciala plededia del. Skene pentru incuviintiarea sumei întregi, de orace diferintia între cerintia regimului si proieptulu comisiunii nu e atâtu de insemnata, fiindcâ numai de diferintia cametelor pote fi vorb'a, care s'aru urcà cam la 70—80000. Skene face dara propunerea: regimulu sè se imputeresca a procurà in an. 1868 restulu de 75000 pusce, cari mai sunt de lipsa pentru armarea noua a armatei.

Propunerea se sustiene de partea drepta si in centru. Dr. Rehbauer observedia in contra acestei propuneri, câ delegatiunea are sè statoresca bugetulu de resboiu pro 1868, prin propunerea lui Skene inse s'ar derogà delegatiunii viitorie. Trebe sè considerâmu, câ aceste 75000 pusce facu 4 milioane mai multu.

Dr. Ziemialkowski: E lucru naturalu, câ fatia cu o situatiune finantiara atâtu de critica, ca cea austriaca, ne dâmu ustenele a crutià spesele; scopulu acesta inse lu vomu ajunge numai prin reform'a contributiunii, prin inaintarea agriculturii, a meserieloru, comerului etc. si la acesta e de lipsa pacea; s'a dîsu, câ poporele trebe sè constrenga regimurile de a tienè pace prin aceea, câ nu le votedia banii ceruti pentru resboiu. Acesta aru fi dreptu, daca poporele aru fi solidarie. Noi numai atunci vomu pasî la desarmare, candu vomu fi castigatu lupt'a între civilizatiunea europena si despotismulu asiaticu. In asta privintia nu ne vomu face iluziuni; Austri'a are unu ve-

cinu, care va scrie pe flamur'a sa o ideia; ideia acésta va fi apesarea natiunalitatiloru in numele despotismului. Incontra acestei ideie trebuie sê ne luptâm cu ideia sustinerii natiunalitatiloru, cu ideia libertatii, si cu acésta vomu scote armate d'in pamentu. Oratoriulu propune incuviintierea unei sume de 7,875,000 fl. Centrulu si mai tota drept'a spriginesce acésta propunere.

Wolfrum se declara in contra acestei propuneri, Baronul Hock pentru d'ins'a; Dr. Demelapera propunerea comisiei. Prin votare nominala apoi se respinge propunerea lui Ziemiakowski cu 25 in contra 24 voturi, si se primesce propunerea comisiei.

Asemenea se primesce alta propunere a comisiei, prin care se aplacedia in extraordinariu sum'a de 1,123,238 fl. pentru intregirea proviziunii de augmentatiune, si 1,576,762 fl. pentru armarea infanteriei cu pusec noue.

Siedinti'a d'in 7 martiu. Deschidindu-se siedinti'a se cetesce o scrisore a delegatiunii unguresci, prin care se comunica conclusele de pana acum a le delegatiunii acestei-a.

Demel cetesce referatul comisiei despre cerinti'a extraordinaria pentru edificari noue si edificari de fortarete, si propune sum'a de 672,440 fl. Pratobera propune sum'a de 996,000 fl.

Dr. Grosz. Valorea fortareteloru in privinti'a tactica nu stâ de locu in lini'a prima. Sistemele de fortificare se intrebuintedia in Austria ca experimente, cari se schimba cu persoanele, si pre cari noi trebuie sê le platimu forte scumpu.

Schmerling spriginesce propunerea lui Pratobera, Wickenburg pre a regimului. Schindler nu se tiene de omu de specialitate, pentru ca sê pota dejudecâ insemnata cetatii Comaromu, totu-si crede, cã daca treceau Prusii Dunarea pre langa Poseniu dupa lupt'a de la Blumenau. — si daca n'au facutu acésta, au fostu impedeati prin altu ceva, si nu prin armata nostra — atunci tesaurii d'in Comaromu nu s'aru fi potutu introduce in saldulu activu alu Austriei. (Haritate.)

Dr. Rechbauer espune urmatoriele date: Comaromu a constatu pana acum 7 milioane, Olmütz 4,800,000 fl. Cracovi'a 3,500,000 fl., Pola 4 milioane, si acum se mai ceru pentru Comaromu inca 14 milioane, pentru Olmütz 3,700,000 fl., pentru Cracovi'a 15 milioane, pentru Pola 8 milioane, cu totulu 46 milioane. Fatia cu aceste date trebuie sê pretindemu, ca sê ni se arete necesitatea, si scopulu fortificârilor proieptate.

Prin votare nominala se primesce propunerea lui Pratobera cu 24 in contra 23 voturi.

Cerinti'a extraordinaria numai de asta data pentru armat'a de pre uscatu se statoresce cu 22,400,000 fl., si recerinti'a extraordinaria transitoria cu 3,600,000 fl. preste totu 26,189,674.

#### Machinatiunile guvernului ungurescu in Croati'a.

Cetimu in diurnalulu „Házánk“ urmatori'a corresponsundintia d'in Zagrabia :

De-si nu aprobara toti procedur'a partitei guverniali cu ocaziunea alegeriloru pentru dicta, dar' totu-si a avutu intielesu, fiindu cã guvernulu erã nevoitu a intrebuintia tote mediulocele ca sê-si pota castiga majoritate. Dar' alegerile senatului comunale d'in Zagrabia n'au nici o base politica, ci ca cause curatu cetatienesci au mai multu natura de interese materiali; — si totu-si fie-care oficialu a capetatu de la siefulu sêu lista rosia de votisare, impunendu-i-se pentru cine sê-si dee votulu. Cetatienii pentru a incungiura supravighiarea, si-au tiparitu si ei liste rosie; acum vinu instrumentele guvernului si prin unu mandat impunu oficialiloru ca sê-si subscrie listele de votisare, si in contra votisarei secrete listele fure numerisate, si numerii indicati, ca sê se scia, cine cui si-a datu votulu.

Ni-aru placè a sei, ore are guvernulu cunoscentia despre presiunea asta, care strica mai multu causei, decãtu folosescè.

### Transilvania.

Blasiu, 3 martiu. 1868.

#### Spre caracteristic'a tempului.

Ca sê dau si cu unu micu datu spre comprobarea si mai deplina a faptului, cumu cã domnitorii d'ilei la noi nu lasa nefolositu nice unulu d'in mediale, ce contribuescu spre scoterea romaniloru si alungarea loru de pre scen'a politica, mi ieu libertate a impartesî o. p. una tehnã de cele mai spurcate, a descoperi una mina asediata d'in departare, dusa prin Pest'a, spre a se sparge in — Blasiu.

Stapanii nostri politici, cumu forte bine-i numesce d. Baritiu, nu se multiamescu cu ace'a, cã noi nu numai nu amu rechiamatu si pretinsu sustinerea si respectarea acelu sfermature de drepturi, ce dupa atãti-a seculi de nedereptatire ne-a recunoscutu si garantatu diet'a de la Sabina: cã rãca atãtu tacutu ca pescele, candu in luncile trecute dinsii au

trasu cu pen'a preste ele, si de atunci in coced'in plecarea nostra naturale spre pace amu facutu si suferitu a se face multe, ce nece una data nu s'ar fi cadutu sê se intemple. Ei, d'icu, nu se multiamescu cu atãta. Loru nu le este de ajunsu, cã nu ne vaietãmu, candu ne impungu; nu ne sverolim, candu ne despoia: ci pretindu de la noi lucruri, ce suntu in contr'a naturei, pretindu, ca neci dorere sê nu semtîmu! Se intrãmu in choru, se cantãmu, se jocãmu alaturu-a cu ei, noi pre cari d'insii ne-au pusu in cea mai completa fomete de drepturi si ne-au secatu si mic'a ace'a funtãntia, ce singura ne recoria cu ore-cari indereptatiri.

Politica ureloru si a persecutiunii natiunali a delaturatu prin municipia pre pucinei oficiali, ce aveãmu pre acolo, nu pentru cã dora ei ar fi cutezatu a muștrã ore-cumu neconsiderarea, cu care suntemu tratati; ci pentru cã bietii de ei nu s'au potutu aperi de semtirea pierderii, ce ajunse pre natiunea loru, — nu au potutu smulge d'in pieptu ingrigirea si temerea, ce aveau pentru venitorulu patriei sale celei apucate de volbur'a unei politice patimose, nebune chiaru.

Èra pre cei, ce au remasu in posturi, s'au nevoitu in totu modulu potentiosu a-i aduce acolo, ca sê recunosca serbatoresce starea presente a lucruriloru. Ocaziuni binevenite s'au datu de sene, sêu au fostu hetite ca si de pèru.

Asiã vediuramu pre mai multi barbati de ai nostri mergandu unulu dupa altulu in castrele politice, despre care nece d'insii nu crediu, cã voru dice, cã nu este dusmana romaniloru. Asiã vediuramu si mai de aproape cumu unu romanu, alu carui caracteru erã stimatu, dechiarã, cã si d'insulu intra in choru.

Cugeta cine-va, cã omenii acesti-a nu semtiescu dorere pentru pierderile nostre? Cugeta ei cã foculu nu arde? Anim'a omului de multe ori e intunecata de amaretime, pre candu faci'a lui arata bucuria refatiata. Harpagu a risu la mesa lui Astiage, candu a aflatu, cã ospatiulu, d'in care se impartesia, este gatu d'in carnea fiului sêu. . .

Destulu cã in modulu acestu-a intieleginti'a nostra civile, carea cu prea pucine exceptiuni custã d'in oficiali, este paralisata, in parte castigata pentru sistem'a noua. Magnum enim pauperies opprobrium jubet quidquid et facere et pati.

Mai remase intieleginti'a preutiesca, care pana acumu necairi nu s'a aflatu indemnata a face liturgie pentru nemicirea drepturiloru natiunei sale.

Stapanii nostri politici se nevoiescu acumu intru acolo, ca sê lipsesca natiunea si de acestu singuru mangaiatoriu si sociu in suferintie, ce are acumu, ca si sub vitregi'a temporiloru trecute.

Mediale suntu alesc forte bene. Una parte se tiene in siacu cu promisiuni pompose de bunuri, de dotatiune — alt'a se ademenesce cu redicarea resedintieloru si a basereceloru, — intru a treia se facu momete cu una mitra, ce acusi se oferesce unui-a, acusi celui alaltu.

Prin de aceste se scotu de la unii dechiarari oraculose, d'in aintea caroru omenii stau cu gurele cascade, si-si punu mânilu in sinu, ca si celu, ce a graitu, — de la altii gratulatiuni in contradicere eclatante cu faptele loru, ale caroru urme inca nu se recisera, — era pre altii pre langa tota cercuspectiunea, sêu chiaru pentru levitatea loru-i porta in susu sî in diosu, spre a se folosi de ei si apoi a-i lasã desierti.

Inse pre langa tote aceste preutimea nostra ardiana in totu remase portandu pre facia semnele junghiarii dreptureloru sale, asiã, pre cumu le porta si totu poporul nostru.

Acést'a nu le veniã stapaniloru nostri la socotela. Doi-trei apotati suntu unu lucru prea neinsemnatu facia cu legiunea compacta de credintiosi. Deci trebuiã sê se facu progresu cu orice pretiu.

Urdie'la s'a facutu pre mai multe locuri. Eu aducu in ainte numai una fapta.

Unitii de la Mediasiu erau de multu in certa cu parochulu loru St. — Ordinariatulu d'in Blasiu dupa multe traganãri a cugetatu a terminã lucrulu cãtu mai fericescu prin mutarea parochului la alta parochia. Mediasiu lu conferitu altui-a, carele s'a si asediatu acolo. Dara St. inca a remasu si petrece acolo miscandu tota pietr'a pentru a se vedè reasediatu in parochia ace'a, unde acum mai de unu anu este altu parochu.

De impregiurarea acést'a s'au folositu contrarii nostri. S'au apucatu si in numele aloru 4 Mediasiani au compusu una suplica la ministeriulu cultelor, in care suplica — dupa impartesirea ce-mi veni de la unu amic, — se facu imputãri aspre Metropolitulu Alesandru si preste totu de dã votu de blamu Blasiului, pentru-cã — precum se pretinde in scrisore ace'a — a parasitu baserec'a si a facutu politica; pre candu de alta parte neunitii au statu barbatesce de caus'a baserecesca si au inaintatu cu pasi gigantici. Deci inaltulu Ministeriu sê lucre intru acolo (sêu de a dreptulu, sêu prin AEppulu de la Calocca), ca ne-

gotiulu relegiunei gr. catolice sê se comende atentivei mai-mariloru baserecesci de la Blasiu si sê se puna in securitate mai mare. Mai in colo: cã repausatulu Metropolitu a pusu in prosceniu caus'a natiunale, si a statoritu de principiu, ca sê lasãmu cele baserecesci in grigea lui D'ieu sî sê ne unimustrinsu toti, cãti suntemu de unu sange, spre deslegarea causei natiunali. De aci popii nostri s'au cuprinsu mai multu cu politica, de cãtu cu baserec'a. De unde urmara daune pentru relegiune. Se imputa si ace'a, cã dein seminariulu Blasiului s'a stersu limb'a latina, — cã popii casetoriti au preferintia, era celibii mai culti si mai morali suntu dati in deretru, cã — auditi peate! — pana si canonici inorati avemu.

Aceste si de aceste ocure in famos'a suplica a Mediasianiloru nostri.

Eu sum incredintiatu, cã suplica ace'a nece dupa cuprinsu nece dupa forma nu pote fi opulu nece unui-a d'entre cei 4 suscrisi. Mai multu: unu singuru omu, nu creliu, sê se dè intre cei 4 suscrisi, carele sê fia in stare de a precepe macaru lucrurile scrise sub numele loru.

D'in cuntra tote areta, cã aci avemu de a face cu una tehnã straina, care tinde a compromite si incurcã pre Ordinariatulu d'in Blasiu, si prin acést'a a-i paralisã lucrarea, a-lu discrelità in susu si in josu, a-i inmulti incurcaturele ierarchice, a-i scudu autoritatea, fãra de care nece unu corpu morale nu-si pote duce afacerile.

Audi colo! Nesece romani capaci de a face una suplica ca si acést'a sê se planga in contr'a preutime, pentru cã se mesteca in politica? Si apoi chiaru nesece Mediasiani sê o faca acést'a, a caroru parochu St. in vietia-i nu a facutu nece atãta politica, cãtu unu caltiunariu? Si totu-si inaintarea romaniloru de a colo, vai de ea. Ati vediutu catedra loru scosa la meliatu in — Gur'a Satubii. De scola nu d'icu nemica, pentru cã a fostu multu mai ticalosa, de cãtu sê merite amentire.

Nesece romani sê se planga in contr'a insuratiunii preutiloru? Si apoi chiaru Mediasiani sê faca acést'a? De ce s'au plansu comuna ace'a in contr'a lui St? Au nu erã elu celibe? In ce matricula ati vediutu, bunimiei, inferita cumuni'a d'insului?

Tehnã favorita de straini cu scopuri politice este, Dicu, suplica acést'a, si data in numele unoru omeni buni, ce nu sciu, spre ce li-se abuseza suscrierile.

Inse e lucru forte tristu, candu fierbentia luptelor politice — aci cu unu contrariu, ce de locu nu se lupta, — rapesce pre omeni pana la a se folosi de miedia, ce ducu la desfacerea ordinii si intru cosecintiele loru suntu periculose pentru statu.

Cor.

#### Programulu Sasiloru celoru noui.

Partitulu sasiloru celoru noui (Jungsachsen) s'a invoitu, in adunarea tienuta la 1 martiu in Sabiu cu statorirea urmatorieloru

#### Puncte de programu:

I. Uniunea Transilvanici cu tier'a mama Ungaria, recunoscuta asta-di de intreg'a natiune sascesca, precum si receperea basata pre dreptu a teritoriului sasescu de administratiune in cadrele constitutiunii reprezentative, garantate prin legile d'in 1848, pretindu necesarmente ca constitutiunea municipale sascesca, care acum este inca constitutiune de statuti, sê se strafirme in constitutiune reprezentativa, corespundietoria referintieloru schimbate.

II. La acésta strafirmare se proieptedia urmatori'a procedura legala, care nu vatema drepturile natiunii: Universitatea natiunala sascesca se mai intrunescè inca olata in compusetiunea ei de fatia numai si numai pentru de a proieptã o lege de alegere liberala, omogena cu dispusciunile meritore ale legiloru d'in 1848.

Pe bas'a acestei legi de alegere si dupa intarirea acelei-a se va aduna pe calea constitutiunala o universitate natiunala ad hoc, care va avè a se ocupa cu elucrare si substernerea pentru ro intarirea mai inalta a unei legi comunale, care sê v corespunda cerintieloru tempului nou si principioru generale de dreptu depuse in legile d'in 1848.

III. Conservarea nescirbata a nedependintiei natiunii sascesci — incãtu legelatiunea tierci n'a trasu o bariera neinvingibile — este scopulu, care nu trebuie nici candu perdutu d'inaintea ochiloru.

Pentru conservarea nedependintiei se pare a fi de lipsa implinirea urmatorieloru puncte:

1) Organismulu autonomu alu comunelor, scaunelor si districtelor sasesci cu officiantii loru alesi liberu de poporu, si cu comunitatile alese liberu se sustiene.

2) Teritoriulu sasiloru transilvaniani, constatatulu d'in 9. seane si 2 districte formedia unu municipiu intregu nedespartitu.

3) Intregulu municipiu sasescu e reprezentatu prin universitatea natiunala, in fruntea carei-a stã comitele.



4. Dreptul ce compete națiunii, de a-si alege pe comitele remane nevotemat. Alegerea in se de acum înainte se nu aiba valoare pre vietia, ci pre unu tempu determinatu. Comitele, care repasiesce, se pote realege.

5) Universitatea nationala se intruneste de regula de doue ori pre anu; — deputatii se alege numai pentru una sesiune si nu primesca instructiuni. Sledintiele, chiar si cele economice, sunt publice.

IV. Averea nationala sasesca e proprietate deschisiva a națiunii sasesci; — administrarea aceleia sta sub controla universitatii nationale.

V. Limb'a oficiala in intrulu intregului municipiu, precum si in comunicările oficiale reciproce ale scaunelor si districtelor sengeratece remane cea nemtesca.

VI. Nedependintia besericea evangelice de confesiunea angustana se conservea, si nedependintia ei pre teritoriulu legelatiunii besericesci si scolarie se asigura in sensulu legiloru d'in 1848 intocmai ca si a celorlalte societati religiozuarie recunoscuta.

VII. Desdaunarea de diecime a preotimii sasesci se recunosc pentru tota viitorimea ca o sarcina dea statului.

VIII. Modul, in care voru tramete locuitorii celor 9 scaune si 2 districte reprezentantii loru in diet'a unguresca, e si remane afacerea legelatiunii tieriei; totusi se se luere in modu cuvinchosu, ca si pe viitoriu se se alege d'in cercurile sasesci celu putienu 22 deputati, incatu se pote, cu privintia drepta la numerulu poporului si la reprezentatiunea adeverata a intereselor.

Publicandu comitetulu suscrisu punctele acestea statorice de parti'a Sasiloru celor noui (Jungsachsen) d'in Sabiuu, provoca pe cei de o parere cu densii d'in tote partile teritoriului sasescu, ca se se dechiare in organulu nostru de parti'a. Sabiuu, 2 martiu 1868. Carolu Likeli m. p. negutiatoriu, C. Dietrich m. p. ingineru, Carolu Schochterus m. p. casariu de contributiune, Dr. Gustavu Lindner m. p. avocat, Franciscu Schreiber m. p. oficiant magistralu, Dr. Fridericu Krasser m. p. Doctoru de medicina, Carolu Scherer m. p. fabricantu de panura, Mihaiu Martini m. p. peleriaru, Guido de Bauszneru m. p. privatieru.

## ROMANIA.

### Adunarea Societatii „Transilvania“ procesu-verbale.

Siedintia II. Sambata 3/15 fauru 1868, la 7 ore ser'a, in Sala Ateneului Romanu.

Presiedintia d-lui A. Papiu Ilarianu.

Adunarea era destulu de numerosa; publicu forte destinsu. Presiedintele onorariu d. Lupascu inca era de facia la acesta siedintia.

Se citește procesulu verbale alu siedintiei trecute si se adopta de adunare.

D. Hajdeu, membru alu comitetului, pronuncia urmatoriuu discursu:

Domnele mele si domnii mei!

Primindu d'in partea colegiloru mei insarcinarea de a tiene cu ocaziunea solemnitatii de asta-di unu discursu, m'am silitu de a alege o tesa, care se fie intro legatura intima cu insusi scopulu societatii „Transilvania.“

Mi-ar' fi lesne, d-loru, de a ve vorbi si eu despre o multime de lucruri forte interesante d'in punctulu de vedere abstractu alu sciintiei seu alu literaturii; mi-ar' fi lesne de a merge in urmele destinsiloru oratori, ce au ilustratu deja acesta catredra a Ateneului Romanu, intretienendu-ve la rendulu meu, despre Gothe si despre Mirabeau, despre Iuesu, despre animalele domestice, despre mitologi'a indiana, despre poemele lui Ossianu, dar atunci d-vostra ati ave totu dreptulu de a me intreb: ce au a face tote aceste cu caracterulu propriu alu asociatiunii, in numele caria suntemu intruniti aici?

Asie dar, lasandu la o parte tote subiectele universale si cosmopolite, bune pentru alte timpuri si pentru o alta specie de adunari, cu me voiu margini, d-loru, in discursulu de fatia, de a atinge pe scurtu, forte pe scurtu, o cestiune curatu romanesca, (aplause) egalmente importanta pentru tote provinciile romane, si anume, o se me incercu a studi'a de'mpreuna cu domniele vostre, acele midiuocele seculare si prevedintiale, prin cari strabunii si fratii nostri au reusitu a conserva nationalitatea loru, atatu pe tiermii Marii Negre, precum si la cele 2 crescete opuse, la Carpati si la Balcani.

Romanulu d'in Macedoni'a, Romanulu de pe Dunarea si Romanulu d'in Ardelu, desi pusi fie-care intr'o situatiune absolutamente diferita, totu-si au pastratu, de o potriua, cu aceasi persistintia, cu acela-siu focu, limb'a, obiceiile, traditiunile, caracterulu, fisonomi'a, intr'unu cuventu tote elementele, d'in complexulu carora se formea unu corpu compactu, numitu nationalitate. A cerceta principalile cause ale acestui fenomenu, ca-ci motivele cele secundarie si acosorie prin numerulu si prin varietatea loru scapa totu-de-una d'in vederea istoriculu, este materi'a discursulu meu de asta-di.

La polele muntiloru Balcani, esiste unu poporu, pe care Bulgarii lu strimptoriza pe de o parte, Albanesii lu strengu pe de alta, er' Grecii lu rodu tocmai la anima si totu-si, inchisulu la midiuocu intre aceste trei nemuri atatu de eterogene, elu

a remasu pana asta-di curatu romanescu d'in tote punctele de vedere.

Modulu prin care acesti frati ai nostri, imprasciati nu numai in Macedonia propria disa, ci inca si n Epiru, in Tesalia, in partile Elladei, au mantinutu totu fondulu si tota form'a nationalitatii romane, ni se pare la prim'a vedere a fi nu numai unu lucru strordinariu, ci chiar unu miracu.

In adeveru, d-loru, suntu peste cinci secli de candu Romanii de peste Dunare au perdutu cu desevsire ori-ce umbra de independintia nationale, ori-ce vestigie de libertate sociale, ori-ce suveniri de esistintia politica. Sclavi fiscali ai Turcului si sclavi eclesiastici ai propagandei grece, ei au purtatu si porta inca pana in momentul de fatia jugulu unei robii indouite.

Acesta nu este totulu. Unu poporu subjagatu se apara cate odata contra asimilatiunii straine prin arm'a literaturii nationale. Astu-felu, de esemplu, Boemii nu s'au germanisatu cu totulu, numai d'in caus'a avutiei monumentelor literarie. E bine! Romanii de peste Dunare nu aveau nici macaru acestu singuru refugiu contra influintelor d'in afara. Lipsiti de ori-ce literatura, lipsiti de scol'e, lipsiti chiar de alfabetu, ei erau siliti a primi orbese cultur'a fanariota, a careia prima dogma a fostu totu-de-una; rusinezate dea fi Romanu!

Nici acesta, d-loru, nu este inca totu. Gramaditi pe la strimptore in muntii loru, supusi unei clime aspre si cultivandu unu pamentu ingratu, Romanii de peste Dunare adeseori parasescu cuibulu stramosiescu, cuta unu norocu mai bunu sub cerulu tierelor departate, se asedia in orasiile cele comerciale ale Europei, la Viena, la Triestu, la Pest'a, la Marsilia, la Venezia: si apoi, asicurandu-si print' unu negociu onestu, o stategie independinte, se intoreu in patria, aducendu inapoi aceiasi anima romanesca, dar totu de odata o limba mai stricata, moravuri mai esotice, simpatie mai straine.

Precum vedeti, d-loru, sclavi'a politica si spirituale, absintia de ori-ce literatura, si obiceiulu emigratiuniloru aru fi trebuitu se concurga intr'unu modu puternicu a desnatiunalisa cu desevsire miculu pumnu de Romani de peste Dunare, separati prin munti, prin fluvie si prin giuti barbare de catra fratii loru d'in Moldov'a, d'in Tier'a Romanesca si d'in Ardelu.

Si cu tote aste, ei nu si-au perdutu nationalitatea! Angerulu pazitoru alu Romanismulu transdanubianu a fostu femeia.

In caletori'a s'a la Romanii d'in Macedonia, d-nu Bolintianu dice: „Femeiele singure tienu la natiunea loru. Daca vr'odata acestu poporu va scapa de a fi cotropitu, va ave o limba cultivata, o literatura, o istoria, unu nume in sfirsitu, elu va fi detoru acesta numai femeieloru Romane.“ Inca pe la inceputulu secululu presinte caletorulu anglesu Martin-Leake, carele cunoscu de aproape pe fratii nostri de peste Dunare, a facutu deja aceiasi observatiune. „Cele mai multe femeie, — dice elu, — nu intielegu nici o alta limba afara de cea romanesca, pe candu toti barbati vorbescu grecescu.“ Semii mai permiteti, d-loru, de a ve cita unu esemplu isolatu, care va servi a complet'a constatările lui Martin Leake si ale d-lui Bolintianu. Se scie, ca celebrulu Colletis, celu mai mare diplomatu alu Elladei moderne in urm'a renascerei d'in 1821, era Romanu d'in Macedoni'a crescutu printre Grecii si ajunsu in noulu loru regatu la un'a d'in positiunile cele mai nalte, elu nu se sfa de a'si da in fatia lumei aerulu unui Elinu. Inse Colletis tienea la dinsulu o sora, care nu scia o boga grecescu. Astu-felu se intempla adesea, ca acea sora intru in camer'a ministrulu, tocmai atunci candu elu vorbia cui-va despre patria lui Pericle si a lui Epaminonda, si intre-rumpendu-lu de o data prin o intrebare, lu silitu a'i responde romanescu. Colletis a remasu Romanu pana la morte numai d'in caus'a surorii sale (aplause prelungite.)

Se fi fostu ore totu femeia instrumentulu salvarei nationalitatii romane in Moldov'a si in tier'a Romanesca? Nu, d-loru. Imi pare reu de acesta pucina curtenia pentru seculu frumosu d'in Romania Dunariana, dara adeverulu mai presusu de tote! Amu avutu si noi femei mari, femei ilustre, femei eroice, ca mam'a lui Stefanu celu Mare, ca domniti'a Florica a lui Mihaiu Vitezulu, ca domn'a Rocsandr'a a Lapusianulu, ca domn'a Chiajna a lui Mircea Voda si mai multe altele, intre cari ar fi o crima d'in parte ne de a nu mentiona pe acea Aneta Ipatescu'a, care intr'armata cu doue pistole, incuragi'a la 1848 poporulu bucorescianu la apararea libertatiloru democratice, (aplause intusiaste) dara tote aceste virtuti individuali, ori catu de sublime, totu-si nu puteau ave de catu numai influintia restrinsa si momentana a unoru esceptiuni.

Mi se va spune, pote, ca independintia politica a fostu mantuitu'a nationalitatii romane pre tiermii Dunarii. Da; inse cum ore unu poporu, atatu de micu, a fostu in stare de a se mantiene atatu de liberu in midiuoculu atatoru loviri d'in atate parti, in cursu de atatia secli? Mi veti spune, d-loru, ca acesta se esplica prin viteji'a strabuniloru nostri? prin minunile Tiepesiloru, Mireiloru, Stefaniloru, Raresiloru, Michailor? . . . Solutiunea ni se pare a fi cu totulu ilusoria. Au fostu alte popore totu atatu de brave ca si Romanii, avendu in fruntea loru pe nisce principii totu atatu de eroici, mai bucurandu-se pe d'asupra de fortificatiunile naturale cele mai neabordabili, si totu-si vitejia cea mai supra-umana n'a potutu asicura independintia loru politica. Albania sub Scanderbeg, este in acesta privintia prob'a cea mai apropiata de situatiunea istorica a Romaniei Dunariene. Astu-felu nu este de ajunsu de a dice, ca nationalitatea nostra de aicea, s'a

conservatu multumita independintiei politico, ci trebuie se cautamu insa-si originea rationale a acestei independintie, si numai atunci vomu pote cunosce adeverat'a cauza, pentru ce eu si dvostra, d-loru, suntemu Romani pana asta-di.

Positiunea geografica, eta chiei'a enigmei. Sub acestu cuventu eu nu intielegu muntii, pescerile, padurile, fluviele, pustietatile, si tote cele-lalte, unele strategice naturale, cari potu procura unui poporu o scapare treccatoria intr'unu rebelu, dara nu voru fi nici odata in stare de a garanta in perpetuitate independintia politica a unei tieri. Positiunea geografica a Romaniei dunarene, vre se dica locsiorul seu la midiuocu intre trei imperie mari, puternice si rivale; d'antau Polonia, Ungaria, si Turcia; apoi, prin scimbarea numeloru, Turcia, Austria si Rusia; dara in ori ce casu totu dena trei, nici mai multu nici mai pucinu, tienendu cate-si trele ochii loru atintati asupra tierisiorii nostre rivindu cu lacomia catu-si trele, si astu-felu impiedicandu-se fiacare unulu pe altulu in realizarea visulu comunu. Provedinti'a a mai voitu pe d'asupra, ca aceste trei puteri se nu se pota impaca nici odata in scopu de a impartii Romania dunariana in mai multe bucati, precumu Austria, Rusia si Prusia impartira in seculu trecutu regatulu polonu. Prima incercare in acestu sensu se facuse inca in 1494, candu regele Ungariei si acelu alu Poloniei tinura conferintia secreta la Leutschow, de unde se despartira apoi in desertu, ca-ci fie-care vrea se aiba totulu, si nici unulu nu se multamita cu o parte. fara a mai vorbi ca Turcia n'a fostu consultata. — Apoi in timpii moderni Austria reusi a sastrage Bucovin'a si o parte din Banatulu Craiovei, Rusia rapi Besarabi'a, daru totu-si insa-si anima Romaniei dunarene remase neatinsa, multumita eterneloru certe internationali intre cele trei colosuri invicinate, carora le placea de o potriua gurile Dunarii.

Asia dara, precumu femeia salva nationalitatea Romana din Macedonia, totu asia positiunea geografica ne servi dreptu seutu in Moldova si in Tiera Romanesca. Strabunii nostri din timpii idolatriei, negresitu ca ar fi idealisatu aceste doue mari conclusiuni istorice, dandu-le locu in religiunea nationale, prin edificarea unui templu in numele dieului Danubiu pe malurile Dunarii si a unui altaru in onorea dieitiei Venus pe culmea Balcaniloru.

In Transilvania rolulu femeiei si alu positiunii geografice l'a jucatu Cartea. Da, d-loru. Numai invetiatura si sacerdotii sei, sacerdotii in tota puterea cuventulu, ca-ci in cea mai mare parte ei au fostu preoti ai evangeliului, au mantuitu nationalitatea nostra de peste Carpati. Pana la secolulu XVI. Romanii din Ardelu se bucurau si ei d'impreuna cu Sasi, cu Secuii si Ungurii, de tote drepturile civile si politice, in catu nu este de mirare, ca Romanismulu a traitu pana atunci. De la secolulu XVI. in josu se incepura, crescendu cu o repeditiune infernale, acele monstruose persecutiuni judiciare, administrative, sociali, cari reduceru in fine, pe fratii nostri din Transilvania la trepta legale de nisce debitoce fara cuventu si fara voiti'a, supuse biciului unoru stepani venetici. Nationalitatea romana trebuia se piera in Ardelu; trebuia se piera precum a peritu nationalitatea Lituana in Prusia, pusa de catra cavalerii Teutonice intocmai in acea-si situatiune curatu animale, in care legislatiunea maghiara a pusu pe Romanii din Transilvania. Inse ochiulu lui D-dieu veghia de susu asupra Daciei lui Traianu, si tocmai atunci candu prapastia desnatiunalisarii se deschisese amenintatore sub piciorle Ardeleniloru, Provedinti'a le siopti in taina; „Invetiati carte romanesca si ti fi mantuiti!“ (aplause). De la 1560 se incepe miscarea literaria nationala in Transilvania. Cele d'antau carti tiparite in limb'a romana, a vedutu luminau la Brasiovu si la Orestia, aproape cu unu seclu inainte de publicatiunile lui Mateiu Basaraba si ale lui Basiliu Lupulu in Moldov'a si Tiera Romanesca. Estrema raritate actuale a Psaltirei Diacnului Corcsi, a Palicii lui Vladica Tordasi si a celorlalte tiparituru romane din seculu XVI, dovedesce mai bine de catu ori ce alta consideratiune, ca acele carti au trecut in mii de mani, au visitatu mii de bordeie, si n'urm'a unei circulatiuni intinse, s'au usatu si au disparutu ca acele monete, ce nu se odihnescu nici odata in lada.

De atunci incoce progresulu invetiaturei in sensulu nationalu, nu s'a mai intreruptu unu singuru minutu in Transilvania, si ajunse in fine in seculu nostru la o desvoltare atatu de fecunda in catu fratii Ardeleni revarsandu in juru-le prisosulu abundantie, ne detersa chiar noue pe Lazaru, pe Laurianu, pe Barnuti, pe I. Maiorescu, pe Papiu . . . (vii aplause).

Astu-felu, d-loru, Cartea a fostu sublimulu instrumentu, prin care prevedinti'a a perpetuatu nationalitatea nostra d'in Transilvania, resistendu la tote lovirile inamiciloru straini si la tote uneltirile tradatoriloru, fara cari n'a fostu nici odata nici o natiune, precum n'a fostu nici odata nici unu corpu ori catu de frumosu fara ca se lu fi defiguratu din candu in candu cate o buba. Cartea trebuie se fie si de acum inainte principala arma a Romaniloru d'in Ardelu. (Aplause). In privintia carei-a sabi'a si pusea joca rolulu secundariu alu unui efectu in faci'a unei cause. Societatea „Transilvania“ destinata a respandi invetiatur'a printre fratii nostri de peste Carpati, este un'a d'in manifestatiunile acestei trebuintie providentiali.

Eta de ce, d-loru, eu nu me temu a afirma cu mandria, ca acesta societate va se aiba si ea o particea la mantuirea Romanismulu d'in Ardelu, ca-ci cartea este mantuire. Se traiasca Societatea „Transilvania“! (Aplause prelungite.)

D. profesorulu St. Michailescu raportorulu comisiunii insarcinate cu verificarea socotelorulu, da citire raportulu comisiunii:

- 1) De la membrii societății au intratu lei 15,457 p. 21
- 2) De la donatori au intratu „ 192 „ 30
- 3) D'in vendiare de brosiuri si bani primiti de la cons. judetianu de Galati prin d-nu Lupascu „ 4036 „
- 4) Procente de la bonulu de 5000 lei „ 125 „
- 5) Idem, idem 11000 „ 220 „

lei 20,031 p. 11

D'in acesta suma s'a cheltuitu dupa compturile d'in d-sarie pe cari le-amu verificatu, sum'a de lei 4863 par. 36, asié ca scadiendu cheltuielile d'in venitu gasimu ca averea societății formata in trimestrul II. este lei 15168. par. 1. Adogându la acest'a averea societății d'in trimestrul I, avemu in totalu sum'a de lei 27526 par. 7, si anume, in trei bonuri ale tesaurului publicu :

Bonulu I, No. 738, de lei 10,947 p. 7.

„ II, No. 940, „ „ 5,125

„ III, No. 39, „ „ 11.220

(Lei noii 4155, bani 55.)

Si in numerariu lei 234,

Observandu rapiditatea cu care societatea pasiesce la realizarea scopului seu, nu ne potemu opri de a aduce cele mai viue multiamiri onor. D. presiedinte pentru deosebit'a ingrijire si extremulu devotamentu cu care urmaresce pasu cu pasu tote lucrările societății.

Nu vomu perde acesta ocaziune, fâra a ve relatâ d-loru, acurateti'a cu care d-nu casieru si d-nii comptabili si-implinescu misiunea d-niei loru, astu-felu ca comisiunea a ramasu incantata de tote lucrările ce-i privescu.

(Semuati) membrii comisiunei, G. Bursan, Andreiu Adamescu, D. G. Muntonu, Capitanu Horezianu, St. Michailescu prof.

Adunarea decide ca dnii secretari ai Adunarei se binevoiesca, la casu de necesitate, a da concursulu d-loru si cancelariei comitetului.

Dupa acest'a, siedinti'a se ridica la 9<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ore, anuntiandu-se cea venitoria peste trei luni.

Datu in Bucuresci, 3 februaru 1868. in sal'a Ateneului Romanu.

Presiedintele Societății A. Papiu Ilarianu.

Secretari, P. C. Cetatiu, M. Strajanu, G. Comsa.

(„Rom.“)

## Noutati Straine.

**ITALIA.** Diurn. „Corriere Italiano“ constateza, ca marcuisulu P. Popoli i-s'a oferitu postulu de ambasadura in Londr'a. Cu privire la denumirea de solu in Vien'a a lui Visconti-Venosta nu se scie nimica anumitu. Se intaresce ca in personalulu diplomatice italianu ar' fi se urmeze stramutari mari.

Precum spune totu acest'a foia, membrii majorității Camerei au tienutu ieri o adunare pentru a se ocupa deconstituirea radicarei cursulu fortiatu. Se crede, ca adunarea ar' fi decisu se se contracteze in strainetate unu imprumutu cu amortisare de diece ani pe langa garanti'a bunuriloru baserecesci. Se crede ca ministrulu financioloru va anuciâ câtu mai curen-

du proiectulu pentru radicarea cursulu fortiatu si o operatiune grandiosa financiara in strainetate.

— Manifestulu lui Mazzini. Mazzini a publicatu unu manifestu nou de rovolutiune, in care, in contradicere cu profesiunile lui unitarie de pan'a-cum, se deschiera pre langa principiulu federativu. In acestu manifestu se dice intre altele: „Europ'a betrana apune! Sê se deceptâmu! Nu auditi vuetulu subpamentenu, ce s'aude ca d'in o naie scirobita de furtuna, unu vuetu ce anuncia cufundarea neincurgiarabile? Si nu intiegeti voi cutremurulu acest'a, operatiunea ast'a a fermentatiunei secrete, acest'a curgere misteriosa, care pune tote in miscare, precum ventulu de nordu marca si condrii intre aurora si resaritulu sorului? E inviarea Europei tenere, nacerca unei epoce noue, e suflarea lui Ddieu, ce prevestese poporeloru sorele umanității. F'ia ai lui Ddieu si ai omenimei, desceptati-ve si mergeti innainte! Or'a a sunatu Libertatea traiesce in voi. Egalitatea, ce s'acceptâ numai d'in ceriu, acum petrece pre pamentu in giurulu vostru, si dupa emanciparea individuala va urmâ cea sociale. Precepti a-o realizâ si aretati-ve demui de chiamarea vostrâ!!!“

In siedinti'a de la 7. mart. a Camerei deputatorulu s'a continuatu desbaterea asupr'a reducerii cursulu fortiatu. Deputatulu Doda constateza, ca toti acei-a cari au vorbitu in constiinta necessității d'a restringe cercularea notelor de statu si in privinti'a esaminarei cercularei notelor de banca, — sunt un'a. Elu posteste economisare noua, respinge imprumutulu, notele de statu si dârile noue.

Ministrulu de finantie dâ desluciri referitoric la cuventarea lui Doda. — Ferari propune a se face cercetare politica in privinti'a cauzeloru deficitului si a le cursulu fortiatu. — Suradelli, Semenza si Servadio si-apera proieptele loru finantiare.

Seirile d'ia Rom'a spunu, ca contele Caserta fratele esregelui Franciscu, s'a casatoritu cu principes'a Maria, ficia contelui Trapani.

## Varietati.

\*\* (Repasirea lui Lonyai.) Diurnalulu „Mémorial dipl.“ apertoriulu intercesoloru austriace, aduseso o seire d'in Pest'a cu dtu. 23. faur. in intielesulu carei-a repasirea ministrului de finantie Lonyai, care se dicea neincungiarabila, ar'avê se urmeze in scurtu tempu. Fatia cu acesta seiro impartesiesce, Szazadunk' o epistola d'in Vien'a, care afirma, ca pusetiunea dlui Lonyai era-si ar'fi asigurata, pentru ca i-a succesu a se impacâ cu bancarii d'in Vien'a, si anume cu Rothschild; urmările acestei impacatiuni le vomu vedê câtu de curendu. — Suntemu curiosi si noi impreuna cu tote acele foie, cari nu privescu starea lucrului prin ochielarii guvernementali, imbracati in argintu si auru, seu celu putienu in hârta de cutare soi, pentru a carei posesiune se inaltia atâte dorintie omenesci câtra multu patifulu nostru ministru de finantie, in a carui persona s'a adeveritu si de asta data vechi'a istoria despre nemultumirea acelor'a câror'a le faci bine, câci pre langa totu zelulu preseii continentale imprumutulu a caditu in apa, seu spendiura in aeru.

\*\* (Venatu de lupi.) Comitatuul Bihariei s'a aflatu con-strinsu a ordinâ in cerculu Beiusiului o gona mare inontra numerosiloru lupi, cari nepaciuiu pe locuitori si vitele. La venatulu acest'a au luat parte vr'o 600 persone de prin satelile invecinate. In decursu de trei zile nu sucese acestorugonitori si venatori a prinde altu ce-va, decâtu o bieta capriora, pentru ca arangiatorii gonei se suisora pre muntii cei mai inalti, era lupii; pecuni e cunoscuta, ambla mai multu pe sieu impregiurulu satelor. Acum le veni arangiatoriloru in minte, se inveniedie unu animalu cu strichainu, si se-lu dee prada lupiloru, ca inveninandu astfelu si lupii se fie mai norocosi. Aflara apoi unu calu schioppu, si-i dextera o dosa de 20 loti; nevrendu inse calulu se mora, lu ucisera venatori. Ce bucuria, candu vediura in diu'a urmatoria 7 lupi delectandu-se cu carnea calului; de atata bucuria nici nu puscara venatorii nostri, pentru ca „lupii si asiâ voru perî prin veninu.“ In ceea lalta di scrutandu dupa lupi, amara insielatiune! aflara numai osale calului, dar nici unu lupu. Venatulu acest'a eu rezultatu atatu de favoritoriu a causatu comitetului spese de 300. fl. — Tota asemenarea schiopatiza, ce e deroptu, dara imprumutulu dlui Lonyai totu-si are ce-va asemenaro cu venatulu de susu, numai câtu nu scimu precisu ca spelele dsale pana unde se urea; inse tempulu ni va aretâ de siguru.

\*\* (Bibliografia.) Discursulu, ce a tienutu dlui I. Heliade Radulescu in sal'a Atoneului la 10/22 decembre tr. asupr'a literaturii si politicei a esitu de sub tipari, sub titlulu: „Unu fragmentu d'in Ateneu.“ Pretului unei brosiure e 1 sfantiu.

\*\* (Fomete.) In comun'a Firiza, ce e aproape de Bai'a Mare, domnesce de mai multe lize fomete mare, in urm'a careia a moritu mai multi de 54. barbati, si mai multi suntu sub cur'a mediciloru.

\*\* (Reuniunea democratica) d'in Pest'a precum se aude, a adusu decisiune, ca amend'a de bani, la care e judecatu Bőszörményi, se o respunda reuniunile democratice. Pentru indeplinirea acestei decisiuni s'a tramisu provocatiuni câtra „reuniunile democratice“ d'in provincia. Si la casu, candu sumele incurse voru face mai multa, decâtu suma de 2000 fl., superplusulu se va pastrâ pentru casuri venitorie. De aici apoi urmâ, ca ministrulu de interne a binevoitu a nu intari statulele reuniunei asié precum au fostu acelea susternute, si a pofitu modificatiuni esentiale.

\*\* (O tiera fericita.) In Germani'a se afla o tiera se observandu reverinti'a cu potentatulu tierii acelei-a, trobue se o numinu imperiu. Schwarzburg-Rudolstadt era acoia tiera fericita, in care nu se platiâ contributiune. Spiritulu tempului nou a gonitu d'in paradisu si acestu cotu de pamentu binecuventatu, si priu o dare estraordinaria de pamentu intrara si Rudolstadtianii intre barierele civilizatiunii, buna ora ca romanii intre barierele constitutiunii magiare. De cumva fratii Rudolstadtiani aru voi, se fraternisedie cu civilizatiunea moderna, si se contraa imprumuturi de statu, le potomu sierbi cu persone forte istetie in acestu ramu de introprinderi.

\*\* (Diurnalulu opositionale magiaru „a nép zászlaja“) are aproape la 6000 de prenumeranti. Nou documentu, ca cresce opositione si nemultumirea si la poporulu magiaru.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:  
**ALEXANDRU ROMANU.**

## Comunicatiunea drumuriloru de feru.

### Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a, „ 1 „ 54 „ nôptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m. „ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „ „ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nôptea, 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisió'ra	„ 3 „ 55 „ dem. „ 7 „ 47 „ „
„ Jasonov'a	„ 8 „ 4 „ „ *)
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „
Sosesco in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „

\*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

### Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „
„ Jasonov'a	„ 7 „ 6 „ „
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nôptea, 12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 3 „ nôpt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Cosesco in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ „ 6 „ — „ „

### Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „
Sosesco in Oraviti'a	la 10 „ 57 „ „

### Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „
Sosesco in Jasenov'a	la 5 „ — „ „

### Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ dup. med.
Sosesco in Oradea	la 4 „ 38 „ „

\*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosesco la 3 ore dupa mediadi.

### Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosesco in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.

\*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

### Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „
„ Szolnoca	„ 11 „ 2 „ „
Sosesco in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.

### Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Szolnoca	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.
Sosesco in Czegléd	la 5 „ 33 „ „
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a

### Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ — nôptea.
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	„ 11 „ 27 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruho	„ 2 „ 10 dupa méd.
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „
Sosesco in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

### Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruho	„ 10 „ 40 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nôptea.
Sosesco in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

## Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote zilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosesco in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.  
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote zilele la 12 ore diu'a, sosesco in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.  
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote zilele, la 7 ore ser'a, sosesco in Sibii la 2 ore 15 minute nôptea. Cale are 34<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.  
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote zilele la 7 ore ser'a, sosesco in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.  
 „ Temisió'ra la Sibii pleca in tote zilele la 6 ore deman. sosesco in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.  
 „ Sibii la Temisió'ra pleca in tote zilele la 12 ore diu'a, sosesco in Temisió'ra la 7 ore 40 minute ser'a.  
 „ Temisió'ra la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambot'a la 6 ore demaneti'a, sosesco in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.  
 „ Orsiova la Temisió'ra pleca dominec'a marti-a, mercuri-a si vinoric-a la 6 ore ser'a, sosesco in Temisió'ra la 6 ore ser'a in diu'a urmatoria.

De la Temisió'ra la Aradu pleca in tote zilele la 6 ore dem. sosesco in A. la 11 ore 45 minute diu'a.  
 „ Aradu la Temisió'ra pleca in tote zilele la 2 ore dupa mediadi, sosesco la 7 ore 45 minute ser'a.  
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote zilele, la 3 ore d. m. sosesco la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.  
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote zilele la 5 ore dupa méd. sosesco la 11 ore 50 min. diu'a.  
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote zilele la 5 ore dupa méd. sosesco la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.  
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote zilele la 7 ore ser'a, sosesco la 9 deman.  
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vinoric-a, si sambot'a la 7 ore ser'a, sosesco la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.  
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambot'a la 8 ore demin. sosesco la 2 ore 35 min. noptea.